

Soạn Ngữ văn lớp 6 VNEN Bài 9: Hoạt động khởi động

(trang 57 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Sắp xếp lại các sự việc dưới đây trong truyện *Sơn Tinh, Thủy Tinh* và cho biết vì sao không thể thay đổi thứ tự việc đó.

- (1) Vua Hùng kén rể
- (2) Sơn Tinh và Thủy Tinh đến cầu hôn
- (3) Sơn Tinh đến trước rước được Mị Châu về núi.
- (4) Thủy Tinh đến sau không lấy được Mị Châu vô cùng tức giận, dâng nước đánh Sơn Tinh.
- (5) Cuối cùng, Thủy Tinh thua phải rút quân về.
- (6) Hàng năm Thủy Tinh đều dâng nước đánh Sơn Tinh nhưng năm nào cũng thua.

Trả lời:

- Thứ tự sắp xếp: 1-2-3-4-5
- Không thể thay đổi thứ tự các việc sắp xếp đó bởi sự sắp xếp đó đi theo đúng trình tự diễn ra sự việc, trình tự thời gian, nếu thay đổi nội dung sẽ lộn xộn, khó hiểu.

Soạn Văn lớp 6 VNEN Bài 9: Hoạt động hình thành kiến thức

Tìm hiểu thứ tự kể trong văn tự sự

a (trang 57 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Xem lại truyện Thạch Sanh (bài 6), thảo luận nhóm, sau đó cử đại diện trình bày trước lớp.

(1) Các sự việc chính trong truyện Thạch Sanh là gì?

- Sự việc 1:...
- Sự việc 2:...
- Sự việc 3:...
- ...

Trả lời:

- Sự việc 1: Sự ra đời và lớn lên kì lạ của Thạch Sanh.
- Sự việc 2: Việc kết nghĩa anh em cùng Lý Thông
- Sự việc 3: Thạch Sanh bị Lý Thông lừa đi đi canh miếu thay và diệt chằn tinh.
- Sự việc 4: Giết đại bàng, cứu công chúa, Thạch Sanh bị Lý Thông lấp cửa hang.
- Sự việc 5: Hồn đại bàng và chằn tinh báo oán, Thạch Sanh bị nhốt vào ngục.
- Sự việc 6: Tiếng đàn của Thạch Sanh giúp công chúa khỏi bị câm, vạch mặt Lý Thông, giải oan cho mình.
- Sự việc 7: Thạch Sanh một mình đánh thắng ngoại xâm
- Sự việc 8: Về già, vua truyền ngôi cho Thạch Sanh.

(2) (trang 57 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Các sự việc trong truyện được kể liên tiếp theo thứ tự tự nhiên, việc gì xảy ra trước kể trước, việc gì xảy ra sau kể sau, cho đến hết. Cách kể theo thứ tự đó tạo nên hiệu quả nghệ thuật như thế nào?

Trả lời:

Cách kể như vậy làm câu chuyện tự nhiên, chân thực, cốt truyện rõ ràng, người đọc dễ hình dung mạch truyện, dễ theo dõi, nổi bật ý nghĩa truyện.

b (trang 58 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc đoạn văn sau và thực hiện yêu cầu ở dưới:

(1) Đánh dấu vào từng ô để sắp xếp các sự việc sau theo đúng trình tự được kể trong đoạn văn bản trên:

- Ngõ mồ hôi cha mẹ, không có người rèn cặp trở lên lêu lổng, hư hỏng, bị mọi người xa lánh.
- Ngõ tìm mọi cách để trêu chọc, đánh lừa mọi người, làm họ mất lòng tin.
- Khi Ngõ bị chó dại cắn, kêu cứu thì không ai đến cứu.
- Ngõ bị chó cắn cần phải băng bó, tiêm thuốc trừ bệnh dại.

(2) Em có nhận xét gì về thứ tự các sự việc diễn ra trong câu truyện trên.

Trả lời:

(1) Thứ tự diễn biến theo truyện lần lượt như sau:

- Khi Ngõ bị chó dại cắn, kêu cứu thì không ai đến cứu.
- Ngõ mồ hôi cha mẹ, không có người rèn cặp trở lên lêu lổng, hư hỏng, bị mọi người xa lánh.
- Ngõ tìm mọi cách để trêu chọc, đánh lừa mọi người, làm họ mất lòng tin.
- Ngõ bị chó cắn cần phải băng bó, tiêm thuốc trừ bệnh dại.

(2) Nhận xét: Thứ tự kể chuyện đảo ngược từ hậu quả xấu cho tới nguyên nhân, tạo sự bất ngờ, thú vị, nhấn mạnh ý nghĩa bài học.

Soạn VNEN Văn 6 Bài 9: Hoạt động luyện tập

Câu 1 (trang 58, 59 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc đoạn văn sau và thực hiện yêu cầu bên dưới:

- a. Xác định ngôi kể, thứ tự của các sự việc trong câu chuyện.
- b. Nhận xét về vai trò và yếu tố hồi tưởng câu chuyện.

Trả lời:

a. - Ngôi kể của văn bản: ngôi thứ nhất, người kể xưng "tôi"

- Thứ tự các sự việc trong văn bản:

- + Liên từ quê đến khu tập thể ở với bố cạnh nhà tôi.
- + Tôi ghen tỵ, ghét Liên vì Liên chăm chỉ lại ngoan ngoãn hơn tôi.
- + Do ghét Liên nên một lần phơi quần áo, tôi lừa quần áo của Liên vào một đầu rồi phơi quần áo của mình. Liên thấy vậy nhưng không nói gì.
- + Bất ngờ trời đổ mưa to, Liên giúp tôi rút và gấp quần áo khô gọn gàng

+ Tôi nhận ra mình xấu tính, nghĩ sai về Liên. Từ đó chúng tôi làm bạn thân của nhau.

b. Yếu tố hồi tưởng: tạo mạch kể cho câu chuyện logic, giải thích cho tình bạn của "tôi và Liên" bây giờ đồng thời là cơ sở hợp lí cho thứ tự đảo ngược của các sự việc.

Câu 2 (trang 59 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Trao đổi để lập dàn ý cho một trong các đề sau:

Đề 1: Kể một việc tốt em đã làm.

Đề 2: Kể về một lần em mắc lỗi (bỏ học, nói dối, không làm bài,...)

Đề 3: Kể về thầy giáo hoặc một cô giáo mà em quý mến.

Đề 4: Kể về một kỉ niệm thời thơ ấu mà em nhớ mãi.

Đề 5: Kể về một tấm gương tốt trong học tập hay một việc giúp đỡ bạn bè mà em biết

Trả lời:

Dàn ý cho đề 5

- Mở bài: Giới thiệu về tấm gương giúp đỡ bạn bè đó – bạn Lương cùng lớp em.

- Thân bài:

+ Kể về bạn Lương: gia đình, tính cách, thành tích học tập, quan hệ với các bạn trong lớp.

+ Một kỷ niệm mà em thấy bạn thật tốt bụng hay giúp đỡ bạn bè.

+ Điều em học hỏi được ở bạn.

- Kết bài: Suy nghĩ của em về bạn.

Câu 3 (trang 59 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Dựa vào dàn ý em vừa hoàn thành, hãy viết lấy một bài văn kể chuyện hoàn chỉnh.

Trả lời:

Hôm nay em muốn kể cho các bạn nghe về một người tấm gương về giúp đỡ bạn bè trong học tập. Đó là bạn cùng lớp của em – bạn Lương.

Lương là một bạn nữ hiền lành tốt bụng, còn rất tâm lý nữa. Nhà bạn ấy tuy không khá giả nhưng chưa bao giờ bạn ấy ngần ngại khi chia sẻ đồ ăn với người khác. Là bạn cùng lớp, lúc nào em cũng thấy cô giáo đọc điểm của bạn cao. Có lẽ vì bố mẹ là giáo viên nên Lương cũng ý thức cao về việc học mà chăm học hơn mọi người.

Điều mà em yêu quý ở bạn ấy là sự tốt bụng. Cứ như cái tên của bạn vậy – lương thiện. Có lần, trong lớp có bạn Nga bị ốm, Lương đã chạy khắp nơi hỏi cô giáo để đưa Nga đến phòng y tế khám, rồi Lương còn mang bài đến nhà cho Nga chép lại bài học hôm đó, cậu ấy còn giảng lại bài cho Nga hiểu. Một lần khác, khi em vừa bị bố mẹ mắng, em mang bộ mặt buồn rầu đến lớp, Lương nhận ra em đang có chuyện liền đi đến bên cạnh và hỏi thăm. Cậu ấy mang cho em mấy chiếc kẹo làm em quên hết những lời bố mẹ mắng em hôm đó. Cả buổi cậu ấy cứ thỉnh thoảng lại quay ra nhìn xem em có khóc nữa không. Thật là một người bạn tâm lý.

Em rất quý Lương, một người bạn tốt bụng hay giúp đỡ bạn bè, một tấm gương đáng để em và các bạn cùng lớp noi theo.

Soạn VNEN Ngữ văn 6 Bài 9: Hoạt động vận dụng

Câu 1 (trang 59 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Viết bài văn ngắn, kể lại cho người thân nghe về một chuyện đi hoặc những việc em làm trong một ngày. Chú ý thuật lại sự việc sao cho có một trình tự rõ ràng.

Trả lời:

Ngày hôm nay của em trôi qua trong tiết trời thanh mát của mùa thu Hà Nội. Không khí và những làn gió khiến em vô cùng thích thú, em cứ dạo từng bước nhỏ trên con đường đến trường. Ngôi trường hôm nay cũng đẹp lạ, đến lớp thật là vui vì có thầy cô các bạn.

Em bước vào lớp học, hôm nay chúng em được học tiếng Anh, môn học mà em rất thích. Cô giáo dạy tiếng Anh cho chúng em học một tiết luyện nói. Em bắt cặp cùng bạn My cùng bàn để luyện nói. Đây cũng là giờ học sôi nổi nhất của môn học so với các môn học khác. Sau tiết tiếng Anh là tiết Toán. Thầy giáo dạy toán là một người rất nghiêm khắc, chúng em chỉ ngồi nghe giảng và học bài chứ không dám ăn vặt trong lớp, nhưng đôi khi thầy cũng thật vui tính khi cho điểm giờ tay phát biểu.

Giờ ăn trưa, vì nhà gần trường nên bà nội qua đón em về. Bữa trưa bà nấu lúc nào cũng ngon và thơm phức, em ăn liền hai bát cơm. Buổi chiều em học ở lớp học thêm môn võ. Tập thể thao rất tốt cho sức khỏe, hơn nữa em còn học võ nữa chứ, vừa có thể phòng vệ khi gặp kẻ xấu, vừa rèn luyện sức khỏe tốt.

Tối đến, bố mẹ em đi làm về, em tắm rửa, mẹ em nấu cơm ngon không kém gì bà nội. Mẹ và bố còn dạy em học bài nữa, em yêu gia đình em lắm.

Trước khi đi ngủ em cần rửa mặt sạch sẽ và đánh răng để vi khuẩn không ngủ trong răng em. Thế là đã hết một ngày.

Câu 2* (trang 59 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc lại bài văn kể chuyện em vừa hoàn thành và cho biết: Em kể chuyện theo thứ tự nào? Vì sao em lại kể chuyện theo thứ tự đó?

Trả lời: Bài văn em kể theo thứ tự thời gian từ sáng đến tối. Thứ tự kể theo thời gian giúp câu chuyện của em rõ ràng và dễ hiểu.

Soạn Văn VNEN 6 Bài 9: Hoạt động tìm tòi mở rộng

(trang 60, 61, 62, 63 sgk Ngữ văn 6 tập 1 VNEN). Đọc thêm: *Ông lão đánh cá và con cá vàng*